

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO REGIONALNOG RAZVOJA,
ŠUMARSTVA I VODNOGA GOSPODARSTVA

**IZMJENE I DOPUNE
OPERATIVNOG PROGRAMA
RAZVOJA INDUSTRIJSKE PRERADE DRVA
REPUBLIKE HRVATSKE
2006 – 2010**

SADRŽAJ

SAŽETAK

1.	UVODNI DIO	5
1.1.	Međudjelovanje šumarstva i industrijske prerade drva.....	6
1.2.	Model prodaje drvne sirovine.....	7
2.	POZADINA DOKUMENTA	7
3.	ANALIZA STANJA INDUSTRIJSKE PRERADE DRVA	8
3.1.	Ukupan prihod.....	8
3.2.	Vanjskotrgovinska aktivnost.....	9
3.3.	Zaposlenost.....	11
3.4.	SWOT analiza industrijske prerade drva.....	11
3.5.	Nacionalno zakonodavstvo iz područja industrijske prerade drva.....	12
3.6.	Prilagodba nacionalnog zakonodavstva iz područja industrijske prerade drva Pravnoj stečevini EU.....	12
4.	VIZIJA I MISIJA	13
5.	CILJEVI	14
5.1.	Dimenzija neizvjesnosti.....	14
5.2.	Dimenzija izvodivosti.....	15
5.3.	Uloga lokalne uprave i samouprave.....	15
6.	PROVEDBENE MJERE	15
6.1.	Poboljšanje postojećih i razvoj novih proizvoda, postupaka i usluga.....	16
6.2.	Racionalno korištenje drvne sirovine.....	17
6.3.	Stvaranje <i>brand-a</i> drvnog sektora.....	17
6.4.	Razvoj tehnologije i tehnoloških procesa.....	18
6.5.	Plan aktivnosti 2006.-2010.....	19
7.	OSIGURANJE NOVČANIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU OPERATIVNOG PROGRAMA	20
7.1.	Instrumenti dodjele sredstava državne potpore.....	20
7.2.	Sredstva Državnog proračuna RH.....	21
7.3.	Namjena sredstava iz Državnog proračuna.....	21
7.4.	Opravedani troškovi.....	22
7.5.	Intenzitet državnih potpora.....	23
7.6.	Financijski plan 2006.-2010.....	26
7.7.	Kreditna sredstva.....	27
7.7.1	Garancija pri odobravanju kredita.....	27
7.7.2.	Način korištenja kredita.....	29
7.8.	Pretpristupni financijski instrumenti.....	29

8.	PRIJEDLOG PROJEKTA.....	29
8.1.	Kriteriji odabira prijedloga projekta.....	30
8.2.	Odabir prijedloga projekta.....	30
8.2.1.	Vrednovanje prijedloga projekta (evaulacija).....	31
8.2.2.	Praćenje provedbe prijedloga projekta (monitoring).....	31
9.	OČEKIVANI UČINCI PROVEDBE OPERATIVNOG PROGRAMA.....	31
10.	ZAKLJUČAK	

VRH	Vlada Republike Hrvatske
RH	Republika Hrvatska
BDP	Bruto domaći proizvod
MRRŠVG	Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva
HŠ d.o.o.	„Hrvatske šume“ d.o.o.
NN	Narodne novine
EU	Europska Unija
HGK	Hrvatska gospodarska komora
MF	Ministarstvo financija
MINGORP	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva Republike Hrvatske
HDC	Hrvatski dizajn centar
MVPEI	Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske
MZOPUG	Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva Republike Hrvatske
DZS	Državni zavod za statistiku
NKD	Nacionalna klasifikacija djelatnosti
SME	Malo i srednje poduzeće (eng. Small or Medium-Sized Enterprise)
ICT	Informacijska i komunikacijska tehnologija (eng. Information and Communication Technology)
ZDP	Zakon o državnim potporama
HBOR	Hrvatska banka za obnovu i razvitak
HAMAG	Hrvatska agencija za malo gospodarstvo
SSP	Središnje stručno povjerenstvo
NPPEU	Nacionalni program pridruživanja Europskoj uniji

Tablica 1.	Ukupan prihod industrijske prerade drva RH u periodu od 2000. - 2004. godine.....	5
Tablica 2.	Vrijednost izvoza industrijske prerade drva RH u periodu od 2000. - 2004. godine.....	5
Tablica 3.	Vrijednost uvoza industrijske prerade drva RH u periodu od 2000. - 2004. godine.....	6
Tablica 4.	Pregled izvoza/uvoza za skupinu Proizvodnja namještaja u periodu od 2000. - 2004. godine.....	6
Tablica 5.	Zaposlenost u industrijskoj preradi drva RH u periodu od 2000. - 2004. godine...	7
Tablica 6.	Financijski plan 2006.-2010.....	21
Tablica 7.	Očekivana dinamika potrebitih kreditnih sredstava i struktura ulaganja u periodu od 2006.-2010. godine.....	22
Tablica 8.	Iznos financijskih sredstava za osiguranje rizika aktiviranja garancije.....	23

SAŽETAK

Prirodni resursi važan su materijal koji treba racionalno staviti u funkciju ukupnog razvoja. Pojam racionalno prije svega znači razvijati one proizvode i usluge kod kojih se mogu maksimalno realizirati prednosti u odnosu na vanjsko okruženje.

Dosadašnja proizvodna neusmjerenost ili nastojanje da se ostvare što veći kratkoročni učinci (primjerice, izvoz piljene građe) zapravo vode u devastaciju prirodnog potencijala. Iz tih razloga potrebno je provesti restrukturiranje u smjeru razvoja proizvodnje proizvoda visoke kvalitete, visokog stupnja obrade, uz podršku sofisticirane tehnologije. U suprotnom, izlažemo se klasičnim opasnostima razvoja ovisnog o vanjskim čimbenicima na koje ne možemo utjecati.

Operativni program razvoja industrijske prerade drva (U daljnjem tekstu: Operativni program) naglašava da je potrebno slijedeće :

1. Znanost sugerira smjernice razvoja, a ekonomsku politiku inicira VRH;
2. Finalni proizvod od drva⁷ treba definirati kao nacionalni strateški proizvod;
3. Reindustrijalizacija u industrijskoj preradi drva kao prioritet u industrijskoj politici RH;
4. Stvaranje proizvoda koji mogu povećati udio industrijske prerade drva u strukturi bruto domaćeg proizvoda RH;
5. Dinamizacija hrvatskog drvnog gospodarstva kroz restrukturiranje sektora nije moguća bez povećanja investicije (domaćih i inozemnih).

1. UVODNI DIO

Industrijska prerada drva RH ima mnoge komparativne prednosti koje će biti od koristi u predstojećim aktivnostima u okviru poboljšanja i unaprjeđenja sektora, s naglaskom na vlastite prirodne resurse, dugogodišnju tradiciju prerade drva i plasmana na međunarodna tržišta, visoku razinu privatizacije i kvalitetne ljudske resurse. Kako bi se iskoristili navedeni potencijali te odgovorilo na ključne izazove, kao što su nezadovoljavajuće programsko opredjeljenje i konkurentnost te opadanje zaposlenosti, od presudne je važnosti da su budući strateški razvoj i investicije dobro usmjereni.

Cjelokupna klima u sektoru dobra je za otpočinjanje promjena, jer većina gospodarskih subjekata je svjesna krhkosti tržišnog položaja u vremenu rastuće globalne konkurencije i potrebe da se pristupi promjeni poslovne politike. Jačanje institucionalnog okruženja također je jedan od izazova. Institucionalne inicijative su hvalevrijedne i dobrodošle, a dosadašnja praksa pokazuje nedostatak istih u industrijskoj preradi drva, što ukazuje na potrebu senzibiliziranja stavova svih relevantnih institucionalnih čimbenika.

Kao projekciju budućih aktivnosti, MRRŠVG izradilo je Operativni program. Sveobuhvatna globalizacija, kao i druge fundamentalne promjene, čiji će se dinamizam dalje ubrzavati u narednim godinama, proširio je okvire za formiranje Operativnog programa.

⁷ Finalni proizvod od drva ; Finalni proizvodi od drva su oni proizvodi ili dijelovi proizvoda navedeni u Carinskoj tarifi (Tarifne oznake 44, 94, 95-isključivo proizvodi od drva) na kojima osim montaže u gotov proizvod za krajnjeg potrošača nije potrebno učiniti nikakve dodatne intervencije.

Da bi se definirala prihvatljiva razvojna paradigma krenulo se od današnje slike hrvatske industrijske prerade drva, njezine strukture i dinamike, tehnološke razine, akumulativnosti, konkurentnosti i potencijala. Većina nabrojanih sastavnica predstavlja slabost sektora. Stoga je ovaj razvojni dokument predložio okvir djelovanja koji će postupno, ali trajno smanjivati slabosti i uklanjati prijetnje s jedne te razvijati prednosti i koristiti se mogućnostima s druge strane. Kako bi se navedeno postiglo, predstavljena je jasna vizija, značenje i odgovornosti sektora, redefinicirana misija svih subjekata, postavljeni visoki, ali realistični, jasni i mjerljivi ciljevi te mjere potrebite za njihovo ostvarivanje.

S obzirom da je Operativni program ukazao na nužnost i opravdanost promjena, na potrebu promjene sektora u kratkom razdoblju, od interesa je da se isti što je moguće prije počne primjenjivati. U svezi s dinamikom ostvarivanja Operativnog programa te sredstvima Državnog proračuna i drugih izvora, naglašava se otvorenost Operativnog programa, odnosno podložnost promjenama i ovisnost o poduzetničkoj spremnosti gospodarskih subjekata industrijske prerade drva, kao i raspoloživim sredstvima Državnog proračuna, a mogućnosti materijalne realizacije Operativnog programa ocjenjivati će se za svaku godinu.

Oblikovanje Operativnog programa polazi od izvorišne točke, odnosno povezanosti i međuovisnosti industrijske prerade drva i šumarstva.

1.1. MEĐUDJELOVANJE ŠUMARSTVA I INDUSTRIJSKE PRERADE DRVA

Operativnim programom želi se povezati šumarstvo i industrijsku preradu drva kroz međusobnu suradnju i nadopunu. Želi se postići optimalna, gospodarski razrađena i poslovno korisna povezanost. Na taj način, doći će i do optimiranja kapaciteta⁸ u primarnom dijelu prerade, povećanja proizvodnje finalnih proizvoda te zaposlenosti, što predstavlja strateške ciljeve Operativnog programa.

Šume, osobito ako su uglavnom prirodnog sastava kao u RH (u Europi je to prava rijetkost), predstavljaju ekonomski i ekološki kapital koji svakim danom dobiva sve više na vrijednosti te zajednički zadatak oba sektora je jačanje gospodarskog kapaciteta uz očuvanje okoliša i djelovanje u skladu s odrednicama održivog razvoja. S obzirom na činjenicu da HŠ d.o.o. gospodare s 81% šuma i šumskih površina RH, na njima je navedeni zadatak kao i na privatnim vlasnicima šuma i šumskih površina. U okviru istoga, HŠ d.o.o. pokrenule su proces restrukturiranja s vizijom da budu ekološki, odgovorno, ekonomski uspješno i profitabilno šumarsko trgovačko društvo. Glavni ciljevi restrukturiranja su povećanje ekonomičnosti i proizvodnosti svih subjekata u sustavu HŠ d.o.o., a da se istovremeno ne naruši kvaliteta biološke sastavnice gospodarenja šumama i šumskim površinama. Komponenta procesa restrukturiranja HŠ d.o.o. značajna za industrijsku preradu drva jest politika poticanja i podupiranja drvnoga gospodarstva. HŠ d.o.o. kao jedini relevantan čimbenik u snabdijevanju industrijske prerade drva sirovinom, svakako su njezin najvažniji poslovni partner, što znači da će uređivanje odnosa između glavnog proizvođača sirovine i industrijske prerade drva značajno doprinijeti većoj sigurnosti ulaganja u ovu industrijsku granu.

⁸ Ukupni kapaciteti pilanske proizvodnje procjenjuju se na 6,3 milijuna m³ trupaca, što je tri puta više od planirane godišnje sječe u šumama RH. Hrvatska primarna prerada drva jedan je od četiri najveća dobavljača EU, čini 8% europskog uvoza piljene građe hrastovine i 12% piljene građe bukvine (Izvor: INDUFOR, Studija o potencijalnim tržištima za certificirano drvo i drvne proizvode iz Hrvatske, 2003. godine)

1.2. MODEL PRODAJE DRVNE SIROVINE

Model prodaje drvne sirovine mora biti u funkciji finalizacije proizvoda od drva na način da hrvatski proizvođači finalnih proizvoda od drva imaju prioritet u kontinuiranoj kupnji drvne sirovine utvrđene po višegodišnjim ugovorima, s tim da isti svoje pravo koriste proporcionalno stupnju finalizacije. Preostale količine sirovine HŠ d.o.o. dužne su ponuditi na domaćem nadmetanju, a na međunarodnom nadmetanju samo one sortimente za koje nema prerađivača ili interesa domaće industrije. Kod drvne sirovine koja ima povećanu konjunkturu na tržištu, HŠ d.o.o. mogu putem istoga nadmetanja izvršiti prodaju do 1/5 godišnje proizvodnje.

Zbog strateške orijentacije finalizaciji i veće dinamike, tijekom postupka raspodjele prava na sklapanje višegodišnjih ugovora koristi se sustav koji uvažava činjenično stanje u finalnoj proizvodnji, a sve bazirano na odredbama Strategije razvoja industrijske prerade drva i papira (U daljnjem tekstu : Strategija).

Osnovni kriteriji za prodaju drvne sirovine su vrijednost finalnih proizvoda i njihova izvoza u ukupnoj godišnjoj proizvodnji, broj zaposlenika i izvršenje ugovornih obveza prema prodavatelju. Krajem rujna 2005. godine resorni Ministar imenovao je *Povjerenstvo za raspodjelu prava na sklapanje višegodišnjih ugovora*, sa zadatkom predlaganja godišnje raspodjele drvne sirovine na osnovi bilance raspoložive sirovine dobivene od HŠ d.o.o, temeljem propisanih kriterija i utvrđenih procedura opisanih u *Poslovniku o radu*.

2. POZADINA DOKUMENTA

Budući da je stanje i problematika u industrijskoj grani *Proizvodnja celuloze, papira i kartona, proizvoda od papira i kartona (DE 21)* bitno različita, Operativni program obuhvaća isključivo industrijske grane : *Prerada drva, proizvodnja proizvoda od drva i pluta (DD 20)* i *Proizvodnja namještaja, ostala prerađivačka industrija (DN 36)*, uz preporuku neophodne izrade zasebne i cjelovite analize industrijske grane DE 21 sa zasebnim Operativnim programom.

Kako bi industrijska prerada drva RH konkurentski ojačala za nastup na domaćem i međunarodnom tržištu, neophodna je stručna pomoć svih zainteresiranih strana⁹. Stručna pomoć ogleda se i kroz donošenje prioriternih razvojnih dokumenata od strane resornih institucija. VRH je započela niz programa koji su oblikovani tako da se postigne ovaj cilj te na Sjednici održanoj dana 4. kolovoza 2004. godine donosi Zaključak o usvajanju *Strategije razvoja industrijske prerade drva i papira (NN 114/04)*. Potreba za implementacijom i operacionalizacijom Strategije, uvjetovala je izradu dokumenta „*Operativni program razvoja industrijske prerade drva*“, a donosi ga VRH na osnovu prijedloga MRRŠVG-a.

Razvojni programi su uspješniji kada ih podupiru mišljenja više relevantnih zainteresiranih strana, koje unose nove ideje i perspektive te dovode do razvoja novih struktura. U okviru involviranosti potrebitih, izradi Operativnog programa prethodile su razvojne Studije izrađene od strane relevantnih zainteresiranih strana, na zahtjev resornog Ministarstva.

⁹ Zainteresirane strane (eng. stakeholder) : Sve osobe, skupine osoba, institucije, organizacije i gospodarski subjekti koje imaju interes u unaprjeđenju razvoja industrijske prerade drva te znanja i iskustva temeljenih na tom području.

Naziv razvojnih studija određuje i obrađeno područje istima :

Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Studija Restrukturiranje drvnog sektora, iz koje su proizašle slijedeće konkretne Studije :

Razvoj novih proizvoda u funkciji izvoza drvnog sektora-*brand* drvnog sektora; Izrada nacionalne bilance drvne sirovine s projektom burze piljene građe i elemenata; Kvaliteta proizvoda i procesa u drvnom sektoru; Energetske potrebe drvnog sektora s naglaskom na korištenje bioenergije; Razvoj kadrova i sustava obrazovanja u funkciji razvoja drvnog sektora – edukacija kadrova;

Centar za razvoj i marketing Rijeka

Clusteri u hrvatskoj industrijskoj preradi drva;

Hrvatski dizajn centar

Implementacija dizajna u industriju namještaja.

Mjere za poboljšanje i unaprjeđenje industrijske prerade drva, kao konačni rezultat Studija, ugrađene su u Operativni program.

Na službenoj internet stranici resornog Ministarstva objavljene su iste s pozivom na javnu raspravu, čiji su rezultati također implementirani. Paralelno izradi Operativnog programa održavane su konzultacijske radionice sa zainteresiranim stranama (HGK, MF, HŠ d.o.o, HDC, MVPEI, MZOPUG, Udruženje drvno-prerađivačke industrije HGK, Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i ostali) uz uključivanje dovoljnog broja sudionika da bi se postigla odgovarajuća zastupljenost, a kontinuirano i svakodnevno provodila se koordinacija i harmonizacija. Svrha navedenoga bila je transparentan i otvoren način izrade Operativnog programa, partnerstvo u svakoj ključnoj fazi izrade u cilju visokokvalitetnog programa te dobivanja stručnih mišljenja i savjeta, koja su nakon analize prihvatljivosti ugrađeni u isti.

3. ANALIZA STANJA INDUSTRIJSKE PRERADE DRVA RH

U okviru ovoga poglavlja ponuđen je kratki statistički osvrt na postojeće stanje ključnih područja koja čine gospodarsku i socijalnu strukturu industrijske prerade drva RH i SWOT analiza stanja sektora. Na osnovu biti će predočena

- vizija; i
- misija Operativnog programa.

Ilustraciju postojećih sektorskih prilika najbolje prikazuju statistički pokazatelji¹⁰, koji istovremeno imaju važnu ulogu u procesu donošenja odluka.

3.1. UKUPAN PRIHOD

Industrijska prerada drva u strukturi BDP-a RH učestvuje s : DD 20 = 0,4% ; DN 36 = 0,5%
Ukupno = 0,9%

¹⁰ Statistički pokazatelji : Službeni statistički pokazatelji za 2005. godinu nisu objavljeni pa je obuhvaćen period do 2004. godine.

Zbog zastarjele i niskoproduktivne proizvodnje, nepopunjenosti kapaciteta te nerazvijene proizvodnje viših faza prerade, ukupan prihod industrijske prerade drva u odnosu na potencijal sirovine relativno je nizak.

Tablica 1. Ukupan prihod industrijske prerade drva RH u periodu od 2000. – 2004. godine ('000 kuna)					
DJELATNOST / GODINA	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.
Prerada drva i proizvodnja proizvoda od drva i pluta, DD 20	2.407.625	2.468.602	2.789.559	3.086.331	3.179.617
Proizvodnja namještaja, DN 36. ¹¹	2.224.869	2.335.209	2.323.605	2.546.773	2.673.032
UKUPNO	4.632.494	4.803.811	5.113.164	5.633.104	5.852.649

Izvor podataka : DZS RH

Niska iskorištenost proizvodnih kapaciteta znatno utječe na poslovne učinke. Neto poslovni gubici (kao razlika dobitka i gubitka na razini sektora ili grana) u industrijskoj preradi drva su u tisućama kuna. To govori da ova industrijska grana ima slabe ekonomske sposobnosti postizanja pozitivnih poslovnih učinaka, jer je višegodišnje poslovanje s gubicima materijalno i financijski iscrpilo industrijsku preradu drva.

Prihod po zaposlenom radniku u industrijskoj preradi drva je dvostruko niži od državnog prosjeka, ujedno bruto plaće po zaposlenom radniku su gotovo dvostruko manje od istoga.

3.2. VANJSKOTRGOVINSKA AKTIVNOST

A) IZVOZ INDUSTRIJSKE PRERADE DRVA RH

Učešće izvoza industrijske prerade drva u ukupnom izvozu RH je slijedeće :

DD 20 = 3,6% ; DN 36 = 4,3%.

Učešće izvoza u ukupnom prihodu industrijske prerade drva je slijedeće:

DD 20 = 55,6% ; DN 36 = 78,0%.

Tablica 2. Vrijednost izvoza industrijske prerade drva RH u periodu od 2000. - 2004. godine ('000 kuna)					
DJELATNOST/GODINA	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.
Prerada drva i proizvodnja proizvoda od drva i pluta, DD 20	1.653.629	1.499.343	1.531.307	1.689.309	1.767.626
Proizvodnja namještaja i ostala prerađivačka industrija, DN 36	1.020.548	1.220.869	1.375.533	1.553.664	2.085.774
UKUPNO	2.674.177	2.720.212	2.906.840	3.242.973	3.853.400

Izvor podataka : DZS RH

¹¹ Proizvodnja namještaja (DN 36.1) je najzastupljenija podskupina skupine Proizvodnja namještaja i ostala prerađivačka industrija (DN 36).

Industrijska prerada drva RH je izvozne orijentacije, a postojeći kapaciteti premašuju domaće potrebe. Fleksibilnost proizvodnje i sposobnost brze prilagodbe na promjene u potražnji uvjeti su koje treba ispuniti.

B) UVOZ INDUSTRIJSKE PRERADE DRVA RH

Učešće uvoza industrijske prerade drva u ukupnom uvozu RH je slijedeće :
DD 20 = 1,5 % ; DN 36 = 3,3%.

Tablica 3. Vrijednost uvoza industrijske prerade drva RH u periodu od 2000. - 2004. godine ('000 kuna)					
DJELATNOST/ GODINA	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.
Prerada drva i proizvodnja proizvoda od drva i pluta, DD 20	817.229	1.041.176	1.189.474	1.418.594	1.508.891
Proizvodnja namještaja i ostala prerađivačka industrija, DN 36	1.502.334	1.876.763	2.375.587	2.745.579	3.289.388
UKUPNO	2.319.563	2.917.939	3.565.061	4.164.173	4.798.279

Izvor podataka : DZS RH

Veliki uvoz rezultat je sve većega uvoza proizvoda od drva i namještaja niže cijene i neodgovarajuće kvalitete. Uvoz takovog namještaja je neloyalna konkurencija domaćoj industriji te bi trebalo uvesti strožu kontrolu kvalitete istoga. Potrebno je uspostaviti čvrstu vezu između proizvođača-uvoznika, odnosno izvoznika, korisnika roba i usluga sa ovlaštenim institucijama, u cilju utvrđivanja stvarne razine sadržaja i kvalitete proizvoda te harmonizirati legislativu sukladno EU.

C) UVOZ I IZVOZ PODSKUPINE PROIZVODNJA NAMJEŠTAJA (DN 36.1)

Izvoz namještaja ima rastuće vrijednosti tijekom posljednjih pet godina, ali je uvoz u istom periodu porastao više od dvostrukog iznosa. Promatrajući izvoz i uvoz namještaja od 1994. godine (Uvoz = 273 mil.kuna; Izvoz = 703 mil.kuna), vrijednost izvoza namještaja rasla je po prosječnoj godišnjoj stopi od 4,4%, dok je istovremeno vrijednost uvoza rasla po prosječnoj godišnjoj stopi od 18,2%.

Tablica 4. Pregled izvoza/uvoza za skupinu Proizvodnja namještaja u periodu od 2000. - 2004. godine ('000 kuna)					
Proizvodnja namještaja DN 36.1	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.
IZVOZ	627.362	755.588	892.742	1.070.765	1.347.541
UVOZ	692.938	890.713	1.233.059	1.619.290	1.821.917

Izvor podataka : DZS RH

Što se tiče vrijednosti proizvodnje i potrošnje namještaja u RH, prosječna godišnja stopa rasta proizvodnje u posljednjih pet godina je 5,6%, dok je prosječna godišnja stopa rasta potrošnje namještaja u istom razdoblju 7,7%.

3.3. ZAPOSLENOST

Zaposlenost u industrijskoj preradi drva i dalje opada, ali sada ne više tako osjetno kao prijašnjih godina. U Preradi drva i proizvodnji proizvoda od drva i pluta (DD 20) uz porast broja gospodarskih subjekata isti je broj zaposlenih, u Proizvodnji namještaja i ostaloj prerađivačkoj industriji (DN 36) uz porast broja gospodarskih subjekata bilježi se lagano opadanje broja zaposlenih. Broj zaposlenih 2004. godine je upola manji u odnosu na 1990. godinu kada je zaposlenih bilo 46.990. Više od 60% gospodarskih subjekata zapošljava do pet radnika, što govori da je velik dio proizvodnje u malim gospodarskim subjektima. Samo 15% gospodarskih subjekata zapošljava između 20 do 200 radnika te je u ovoj kategoriji većina industrijske proizvodnje. S više od 200 zaposlenih je oko 6% gospodarskih subjekata u Proizvodnji namještaja i ostaloj prerađivačkoj industriji te oko 1% u Preradi drva i proizvodnji proizvoda od drva i pluta.

Tablica 5. Zaposlenost u industrijskoj preradi drva RH u periodu od 2000. – 2004. godine					
DJELATNOST	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.
Prerada drva i proizvodnja proizvoda od drva i pluta, DD20	13.076	12.670	11.780	11.721	11.927
Proizvodnja namještaja i ostala prerađivačka industrija, DN 36	12.292	11.975	11.200	11.288	11.335
A 02 Šumarstvo, sječa drva i usluge	10.076	9.740	9.241	10.183	9.738

Izvor podataka: Statistički ljetopis RH

3.4. SWOT ANALIZA INDUSTRIJSKE PRERADE DRVA RH

SWOT analiza stanja industrijske prerade drva RH omogućiti će formuliranje ciljeva i mjera.

POZITIVNI FAKTORI	
S- SNAGE	O- MOGUĆNOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - Veliki prerađivački potencijal; - Sirovinaska osnova (kvalitetna, certificirana, dostupna); - Izvozna orijentiranost finalnih proizvoda od drva; - Iskustvo i tradicija; - Kadrovi; - Postojanje izvrsnog potencijala rasta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Povećanje konkurentnosti na domaćem i međunarodnom tržištu; - Povećanje izvoza finalnih proizvoda od drva visoke složenosti, kvalitete i dizajna; - Povećanje zaposlenosti i zadržavanje stanovništva u ruralnim područjima; - Uspostava novih odnosa u sektoru; - Supstitucija uvoza finalnih proizvoda.
NEGATIVNI FAKTORI	
W- SLABOSTI	T- OGRANIČENJA
<ul style="list-style-type: none"> - Dezintegriranost i neodgovarajuće upravljanje; - Rascjepkanost industrije i nedovoljna povezanost; - Neodgovarajuća stručna infrastruktura; - Nerazvijen sustav osiguranja kvalitete; - Neodgovarajući odnosi s javnosti; - Slaba supstitucija uvoznih finalnih proizvoda od drva; - Izvozna orijentiranost piljene građe; - Niska tehnološka razina (u većini gospodarskih subjekata). 	<ul style="list-style-type: none"> - Shvaćanje obrazovanja kadrova kao potrošnje, a ne kao investicije u ljudske resurse; - Nepovoljna gospodarska i investicijska politika; - Nekontrolirana ekspanzija pilanarskih kapaciteta; - Loše korištenje drvne sirovine; - Loša strukturiranost sektora; - Nepostojanje <i>brand-ova</i> ; - Strukturne promjene u konkurentskim zemljama.

Kao što je razvidno iz gore navedenih obilježja industrijske prerade drva RH, postojeće slabosti su trenutačno najzastupljenija skupina, što potvrđuje nužnost hitnih i krupnih promjena.

3.5. NACIONALNO ZAKONODAVSTVO IZ PODRUČJA INDUSTRIJSKE PRERADE DRVA

U poglavlju su navedeni važeći zakonski propisi i strategije koji predstavljaju neposredno ili posredno zakonsko okruženje za razvoj industrijske prerade drva RH.

Neposredno zakonodavstvo:

1. Strategija razvoja industrijske prerade drva i papira (NN 114/2004);
2. Zakon o klasifikacija neobrađenog drva (NN 180/2004);
3. Pravilnik o mjerenju, razvrstavanju i obilježavanju neobrađenog drva (NN 57/2005, 76/2005);
4. Pravilnik o fitosanitarnim zahtjevima kojima mora udovoljavati drveni materijal za pakiranje u međunarodnom prometu (NN 14/2006);
5. Pravilnik o obveznom ispitivanju namještaja i dijelova za namještaj te o uvjetima koje moraju zadovoljavati pravne osobe ovlaštene za ispitivanje tih proizvoda (NN 63/1995);

Posredno zakonodavstvo:

1. Nacionalna šumarska politika i strategija (NN 120/2003);
2. Zakon o šumama (140/2005, 82/2006);
3. Zakon o hrvatskoj komori inženjera šumarstva i drvne tehnologije (NN 22/2006);
4. Zakon o zaštiti okoliša (NN 110/2007);
5. Zakon o vodama (NN 107/1995, 150/05);
7. Zakon o zaštiti zraka (NN 178/2004);
8. Zakon o otpadu (NN 178/2004, 111/2006);
9. Zakon o zaštiti prirode (NN 70/2005);
10. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti (NN 158/2003, 79/2007);
11. Zakon o općoj sigurnosti proizvoda (NN 158/2003, 107/07);
12. Zakon o trgovačkim društvima (NN 111/1993, 34/1999, 52/2000, 118/2003);
13. Zakon o trgovini (NN 49/2003, 103/2003, 170/2003, 55/2004);
14. Pravilnik o doznaci stabala, obilježavanju drvnih sortimenata, popratnici i šumskom redu (NN 116/2006, 74/2007);
15. Uredba o proglašenju ekološke mreže (NN 109/2007).

Završetkom pristupnih pregovora s Europskom komisijom o zaštiti okoliša, u RH će se moći uvesti *NATURA 2000*, osnovni program u politici zaštite prirode EU, koji obuhvaća mrežu zaštićenih područja zemalja članica EU. Sva područja pokrivena *NATUROM 2000* važna su zbog očuvanja stanišnih tipova i vrsta, a svaka zemlja članica EU doprinosi stvaranju mreže *NATURA 2000* određivanjem Posebnih područja zaštite (*eng. Special Areas of Conservation*). Navedeno predstavlja dodatno posredno zakonsko okruženje za razvoj industrijske prerade drva RH, s obzirom da Zakon o zaštiti prirode predviđa donošenje Uredbe kojom se utvrđuju međunarodno značajna područja (*Natura 2000*).

3.6. PRILAGODBA NACIONALNOG ZAKONODAVSTVA IZ PODRUČJA INDUSTRIJSKE PRERADE DRVA PRAVNOJ STEČEVINI EU

Nacionalni program za pridruživanje RH Europskoj uniji (NPPEU) koji se izrađuje svake godine daje okvir za oblikovanje politike i provedbu mjera za potrebne prilagodbe, kako cjelokupnog gospodarstva tako i industrijske prerade drva.

Poglavlje navedi zakonske i podzakonske akte koji će se prioritarno donijeti u okviru zakonske harmonizacije.

Zakonski akti i strategije:

1. Nacionalna strategija dizajna;
2. Zakon o preradi i uporabi drva i proizvoda od drva.

Podzakonski akti:

1. Pravilnik o ispitivanju i načinu utvrđivanja kvalitete dijelova za namještaj i namještaja;
2. Pravilnik o ispitivanju i dokazivanju sukladnosti za podne podloge;
3. Pravilnik o ispitivanju i dokazivanju sukladnosti za dječje igračke i opreme za zabavu djece;
4. Pravilnik o opremanju objekata za javnu namjenu.

4. VIZIJA I MISIJA

Prethodna analiza (Poglavlje 3) prepoznala je i ispitala mogućnosti i izazove koji se nalaze pred industrijskom preradom drva RH. Izazovi su međusobno povezani i zahtijevaju integrirana rješenja koja kombiniraju niz strateških odluka i investicijskih intervencija.

Vizija uvažava prednost i razvojne mogućnosti industrijske prerade drva i daje opis budućnosti, za koju su zainteresirani i suglasni svi subjekti koji stvaraju istu, što znači da:

- Industrijska prerada drva RH bude nadprosječno ekonomski uspješna i profitabilna, ekološki odgovorna te da funkcionira kao moderna, organizirana, međusobno povezana, složena asocijacija svih zainteresiranih strana;
- Da bude prepoznatljiva prije svega po kvaliteti koja je nedostižna za konkurente s visoko kvalitetnim dizajniranim proizvodima visokog stupnja obrade, zasnovanim na jakom razvoju proizvoda, tehnologije i vođenja proizvodnje;
- Osigura ekološku prihvatljivost i ekoučinkovitost u ekosustavnom gospodarenju kao općoj koncepciji održivog razvoja;
- Dugoročno bude industrija s dobrom ekonomijom koja će postizati rezultate usporedive s EU, u svim osnovnim kriterijima;
- Potvrdi svoje mjesto u ekonomiji RH kroz značajni udio u BDP-u te značajnom ulogom u domeni zapošljavanja i zadržavanja stanovništva u ruralnim područjima.

Misija oslanjajući se prije svega na snage, zasniva se na principima kontinuiranog poboljšanja i prilagođavanja industrijske prerade drva RH globalnim promjenama, uz istovremeno kreiranje vlastitih promjena, što će donijeti konkurentnu prednost i ona glasi :

Davanje adekvatnog odgovora na iskazanu potrebu za restrukturiranjem sektora kroz skup mjera i instrumenata kojima se regulira (potiče) ostvarenje Vizije.

5. CILJEVI

Temeljem analize općeg stanja i njezinih rezultata utvrđeni su ciljevi razvoja do 2011. godine. Operativno opredjeljenje je višestruko povećati vrijednost drvne sirovine kroz proizvode visokog stupnja finalizacije s obilježjima visoke kvalitete, dizajna i prepoznatljivosti, na kontinuiranoj osnovi kroz razvoj i korištenje smjernica na osnovu eksplicitnih analiza i standarda. Realizacija opredjeljenja zahtijeva postavljanje realističnih operativnih ciljeva, koji uzimaju u obzir unutarnja i vanjska ograničenja.

Dugoročni cilj

Nakon analize postojeće situacije, određuje se slijedeći dugoročni cilj:

Industrijska prerada drva RH postati će ekonomski uspješna, profitabilna industrija s uravnoteženim i održivim razvojem, prateći svjetske razvojne trendove.

Dugoročni cilj temelji se na pretpostavci povećane ekonomske učinkovitosti; porast konkurentnosti biti će ključna točka za neprekidna ekonomska postignuća, što će dovesti do poboljšanja situacije na tržištu.

Specifični ciljevi

Dugoročni cilj biti će postignut izgradnjom specifičnih ciljeva:

- Promjena postojeće strukture u korist finalne proizvodnje;
- Povećanje učešća finalnih proizvoda od drva na tržištu ;
- Povećanje konkurentnosti finalnih proizvoda od drva na tržištu ;
- Povećanje zaposlenosti i zadržavanje stanovništva u ruralnim područjima ;
- Poticanje razvoja i zaštita nacionalne industrijske prerade drva, ne dovodeći u pitanje njezinu otvorenost.

5.1. DIMENZIJA NEIZVJESNOSTI

Proces promjena može otežati ili onemogućiti uvijek prisutan niz rizika. U trenutnom okruženju postavljene ciljeve nije jednostavno ostvariti. Poglavlje uključuje elemente čija je realizacija problematična. Preciznije, riječ je o rizicima čije bi prerastanje u prepreke imalo za posljedicu znatno redefiniranje ili čak napuštanje predloženog Operativnog programa. Osnovne neizvjesnosti s kojima je industrijska prerada drva trenutno suočena, a koje djelotvornim upravljanjem procesom promjena i poštivanjem vremenskih rokova treba minimalizirati, uključuju:

- Nedostatnost kakvoće podataka odnosno, pouzdane osnove za donošenje odluka;
- Neravnomjeran razvoj zbog rascjepkane organizacije industrije;
- Negativna percepcija proizvoda industrije od strane potrošača (primjerice, životni stil, moda i slično)
- Razvoj „informativnog društva“;
- Rizici vezani uz koncepciju globalizacije.

5.2. DIMENZIJA IZVEDIVOSTI

Dimenzija obuhvaća temeljne elemente promjene- zakonodavne, financijske i organizacijske, nužne za ubrzan, ali skladan razvoj. U užem bi ih se smislu moglo smatrati pitanjima "presudnim za uspjeh". Riječ je o slijedećim promjenama:

- RH će u najkraćem mogućem roku provesti zakonodavne i financijske mjere nužne za korjenitu promjenu današnje slike sektora ;
- RH će sustavno povećavati ulaganja u sektor, kako bi smanjilo zaostajanje za razinom ulaganja u razvijenim europskim zemljama.

5.3. ULOGA LOKALNE UPRAVE I SAMOUPRAVE

Regionalna konkurentnost ima veliku i sve veću važnost u novom europskom pristupu razvoju, a kako je osnovna poluga razvoja svuda gospodarstvo, jedinice lokalne uprave i samouprave svakako su zainteresirane za isti i one trebaju na svom području stvarati pozitivnu poslovnu klimu. To znači da se u svrhu veće uspješnosti provedbe razvojnih projekata koji će proizaći iz Operativnog programa treba ostvariti suradnja lokalne samouprave i privatnoga dijela sektora.

U okviru istoga, u znak interesa i podrške lokalne uprave i samouprave industrijskoj preradi drva RH, predlaže se :

1. Djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade i doprinosa;
2. Oslobađanje od plaćanja prireza iz plaća radnika u industrijskoj preradi drva;
3. Pomoć kod ishođenja lokacijskih i građevinskih dozvola te izgradnje komunalne infrastrukture;
4. Oslobađanje od plaćanja posebnih naknada i taksu (primjerice, porez na reklamu, porez na gospodarski subjekt i ostalo).

6. PROVEDBENE MJERE

Finalni proizvod od drva treba definirati kao nacionalni strateški proizvod te u smislu ostvarivanja istoga, utvrđuju se slijedeći prioriteti razvoja :

1. POBOLJŠANJE POSTOJEĆIH I RAZVOJ NOVIH PROIZVODA, POSTUPAKA I USLUGA,
2. RACIONALNO KORIŠTENJE DRVNE SIROVINE,
3. STVARANJE *BRAND-A* DRVNOG SEKTORA,
4. RAZVOJ TEHNOLOGIJE I TEHNOLOŠKIH PROCESA

Prioriteti razvoja ostvaruju se kroz provedbene mjere koje su dugoročne orijentacije (kontinuirano provođenje i nakon 2010. godine), a mjere definiraju grupe aktivnosti i odgovarajuća financijska sredstva potrebna kako bi se postigli navedeni prioriteti u programskom razdoblju.

Petogodišnje razdoblje provedbe Operativnog programa podijeljeno je u tri faze unutar kojih je provedba aktivnosti sukladna njihovom prioritetu, kao i međuovisnosti i uzajamnom utjecaju :

- I. FAZA od druge polovine 2006. - kraja 2007. godine;
- II. FAZA od početka 2008.- do kraja 2009. godine;
- III. FAZA do kraja 2010. godine.

Svaka provedbena mjera odnosno opisana je kroz :

<u>Cilj</u>	Kratak opis cilja mjere;
<u>Grupa aktivnosti</u>	Okvir unutar kojega će se izvoditi konkretni razvojni projekti;
<u>Ciljna skupina</u>	Korisnici poticaja po projektu;
<u>Vremenski okvir</u>	Godina početka i završetka mjere.

U sljedećim sekcijama (od 6.1.- 6.4.) pojedinačno su objašnjene provedbene mjere.

6.1. POBOLJŠANJE POSTOJEĆIH I RAZVOJ NOVIH PROIZVODA, POSTUPAKA I USLUGA

MJERA 1	ISTRAŽIVANJE I MARKETING
Cilj	Na temelju rezultata dobivenih istraživanjem predložiti strukturalne i komplementarne mjere za ostvarenje visoke razine produktivnosti i ekonomičnosti, prateći potražnju te tako pridonijeti općem razvoju sektora.
Grupa aktivnosti	-Benchmarking i analize tržišta; -Marketing u funkciji razvoja drvnog sektora; -Studije o tehničkoj izvedivosti; -Organizacijske i savjetodavne usluge u okviru integracije u šire poslovne sustave
Ciljna skupina	Sektor industrijske prerade drva u cijelosti i pojedinačni gospodarski subjekti iz sektora.
Vremenski okvir	I / II FAZA: Od druge polovine 2006.- do kraja 2009. godine.

MJERA 2	RAZVOJ KVALITETE PROIZVODA I POSLOVNIH PROCESA
Cilj	Kvalitetni proizvodi i poslovni procesi kojima proizvođač putem razvijenog sustava upravljanja, osiguranja i kontrole kvalitete neprestano osigurava višu razinu i primjenu normi prilagođenih EU normama.
Grupa aktivnosti	-Savjetodavne usluge iz područja upravljanja, osiguranja i kontrole kvalitete; -Razvoj kvalitete u funkciji marketinga i tržišta; -Razvoj u skladu sa smjernicama o održivosti okoline;
Ciljna skupina	Sektor industrijske prerade drva u cijelosti i pojedinačni gospodarski subjekti iz sektora.
Vremenski okvir	I / II FAZA: Od druge polovine 2006.- do kraja 2009. godine

6.2. RACIONALNO KORIŠTENJE DRVNE SIROVINE

MJERA 1	ULAGANJE U ZAŠTITU OKOLIŠA
Cilj	U svrhu zaštite okoliša potpuno iskorištenje drvne sirovine od komercijalne uporabe do doradne uporabe te ostataka obrade koji se što je moguće dalje materijalno i energetske iskorištavaju.
Grupa aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> - Prilagodba obvezujućim standardima za zaštitu okoliša; - Povećanje energetske učinkovitosti sustavnim korištenjem drvne biomase u kogeneracijskim postrojenjima; - Korištenje obnovljivih izvora energije kao mjere za smanjenje emisije stakleničkih plinova, čime se daje doprinos ispunjenju obveze Republike Hrvatske iz Kyoto protokola; - Razvoj primjerenih oblika postupanja s otpadom kroz cijeli drvno-prerađivački lanac.
Ciljna skupina	Sektor industrijske prerade drva u cijelosti i pojedinačni gospodarski subjekti iz sektora.
Vremenski okvir	II/ III FAZA: Od početka 2008.- do kraja 2010. godine.

MJERA 2	UČINKOVITA UPORABA DRVA U FINALNIM PROIZVODIMA
Cilj	Razvojno-istraživačkim aktivnostima učiniti drvo i drvne materijale prvim izborom za potencijalne kupce te maksimizirati supstitucijski učinak.
Grupa aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> -Povećanje primjene postojećih i razvoj novih konstrukcijskih rješenja; -Razvoj performansi za renoviranje i zamjenu postojećih konstrukcija; -Promjena svojstava drva.
Ciljna skupina	Sektor industrijske prerade drva u cijelosti i pojedinačni gospodarski subjekti iz sektora.
Vremenski okvir	II / III FAZA: Od početka 2008.- do kraja 2010. godine.

6.3. STVARANJE BRAND-A DRVNOG SEKTORA

MJERA 1	RAZVOJ NOVIH PROIZVODA
Cilj	Prijenos rezultata istraživanja u oblikovanje novih, izmijenjenih i poboljšanih finalnih proizvoda od drva te stvaranje vizualnog identiteta i zauzimanje prioritetnog mjesta u svijesti potrošača kroz konstantnu kvalitetu dobro dizajniranog proizvoda prepoznatljivog imena.
Grupa aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> -Razvoj eko- proizvodnje i eko-dizajna; -Redizajn i promjena oblička ili funkcije proizvoda ; -Razvoj vlastitog dizajna- inovativni dizajn (humani dizajn, dizajn za stariju dob i ostalo); -Promocija hrvatskog proizvoda sudjelovanjem na sajmovima i izložbama;
Ciljna skupina	Drvno-prerađivački gospodarski subjekti- finalisti
Vremenski okvir	I/ III FAZA : Od druge polovine 2006.- do kraja 2010. godine

MJERA 2	RAZVOJ I PRIMJENA NOVIH MATERIJALA ¹
Cilj	Istraživanjem i stjecanjem posebnih znanja i vještina stvoriti nove i povoljnije mogućnosti oblikovanja s prirodnim materijalima u kombinaciji s dijelovima koji se proizvode iz metala ili umjetnih materijala.
Grupa aktivnosti	-Povećanje primjene premaza s niskim sadržajem hlapivih organskih spojeva u površinskoj obradi drva; -Uporaba ostataka drva za nove proizvode (primjerice, kompoziti); -Povećanje uporabe „pametnih materijala“ ¹ u izradi proizvoda od drva.
Ciljna skupina	Sektor industrijske prerade drva u cijelosti i pojedinačni gospodarski subjekti iz sektora.

6.4. RAZVOJ TEHNOLOGIJE I TEHNOLOŠKIH PROCESA

MJERA 1	MODERNIZACIJA I TRANSFER TEHNOLOGIJE
Cilj	Poboljšanje kvalitete i povećanje opsega proizvodnje materijalnim i nematerijalnim ulaganjima.
Grupa aktivnosti	-Istraživanje i razvoj u području tehnologije i tehnoloških postupaka; -Uvođenje novih tehnologija i modernizacija postojećih; -Usklađivanje s minimalnim tehničkim uvjetima EU; -Uvođenje ICT infrastrukture;
Ciljna skupina	Sektor industrijske prerade drva u cijelosti i pojedinačni gospodarski subjekti iz sektora.
Vremenski okvir	I / III FAZA : Od druge polovine 2006.- do kraja 2010. godine

MJERA 2	IZRADA HRVATSKE DRVNO-TEHNOLOŠKE PLATFORME ¹³
Cilj	Stvaranje dugoročne razvojne strategije drvnog sektora RH temeljene na istraživanju i razvoju, koja ima široku potporu gospodarstva, znanosti i politike sa svrhom osiguranja mjesta sektora u strateškom razvojnom nacrtu gospodarstva EU.
Grupa aktivnosti	-I faza platforme ; Razvoj i izrada „Vizije 2030“; -II faza platforme ; Razvoj i izrada „Strateškog razvojnog programa“.
Ciljna skupina	Sve zainteresirane skupine koje imaju interes i znanje za sudjelovati i sektor industrijske prerade drva u cijelosti - pojedinačni gospodarski subjekti iz sektora.
Vremenski okvir	II/ III FAZA : Od početka 2008.- do kraja 2010. godine

¹Pod pojmom «novi materijal» podrazumijeva se : Bitno novi sastav, struktura i svojstva materijala ; Bitno novi postupak proizvodnje i oblikovanja ; Nova područja primjene. Pod pojmom “pametni materijal” misli se na materijale koji mijenjaju svoju mikrostrukturu i svojstva pod djelovanjem okolnih uvjeta (temperature, mehaničkog naprezanja, kemijskog djelovanja, svjetlosti i ostalo.).

¹³Tehnološka platforma je novi instrument Europske komisije zasnovan na istraživanju i razvoju kojim se želi prilagoditi europsko gospodarstvo globalnoj konkurentnosti. Hrvatska drvno-tehnološka platforma predstavlja nacionalnu platformu, koja je sastavni dio europske drvno- tehnološke platforme (eng. Forest-Based Sector Technology Platform, FTP).

6.5. PLAN AKTIVNOSTI 2006.- 2011.

Plan aktivnosti definira vremenski okvir provedbe aktivnosti, sukladno prioritetu provedbe istih, jer uspješnom realizacijom prethodne stvara se bolji temelj za realizaciju sljedeće aktivnosti. Aktivnosti predviđene mjerama odvijati će se kontinuirano u tri faze, a ovisno o obimu projekata u pojedinim fazama, biti će slabijeg ili jačeg intenziteta.

PRIORITET/ MJERA	FAZA I (2006. - 2007.)		FAZA II (2008. - 2009.)		FAZA III (2010.)
	POBOLJŠANJE POSTOJEĆIH I RAZVOJ NOVIH PROIZVODA, POSTUPAKA I USLUGA				
1. Istraživanje i marketing	—————→		—————→		-----→
2. Razvoj kvalitete proizvoda i poslovnih procesa	—————→		—————→		-----→
RACIONALNO KORIŠTENJE DRVNE SIROVINE					
1. Ulaganje u zaštitu okoliša	-----→	—————→			
2. Učinkovita uporaba drva u finalnim proizvodima	-----→	—————→			
STVARANJE BRAND-A DRVNOG SEKTORA					
2. Razvoj novih proizvoda	—————→				
3. Razvoj i primjena novih materijala	-----→	—————→			
RAZVOJ TEHNOLOGIJE I TEHNOLOŠKIH PROCESA					
1. Modernizacija i transfer tehnologije	—————→				
2. Izrada hrvatske drvno-tehnološke platforme	-----→	—————→			

LEGENDA :
 Provedbeni period jačeg intenziteta projekata
 Provedbeni period slabijeg intenziteta projekata

Kao što je razvidno iz gore prikazanog Plana aktivnosti, najveći obim projekata predviđen je za drugi investicijski ciklus (FAZI II, 2008.-2009.)

7. OSIGURANJE NOVČANIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU OPERATIVNOG PROGRAMA

Operativni program ostvarivati će se u razdoblju do najviše 5 godina (početak provedbe druga polovina 2006. godine, a završetak krajem 2010. godine). Unatoč ovako kratkom razdoblju, procjenjuje se uspješnost provođenja Operativnog programa s obzirom na iskazani interes dravno-prerađivačkih gospodarskih subjekata za promjenu, kao i potporu institucionalnog okruženja.

Provedba Operativnog programa temelji se na sredstvima državnog proračuna RH, osiguranju povoljnih kreditnih sredstava po stopi nižoj od referentne kamatne stope preko poslovnih banaka uz poticaj i druge potpore, ali i drugih izvora, ako se tijekom njegove provedbe utvrdi da su oni povoljniji.

Sredstva i krediti pod poticajnom kamatnom stopom ne mogu se dodijeliti poduzetnicima u teškoćama. Poduzetnik u teškoćama (stavak 2. članak 16. Uredbe o državnim potporama (NN 121/2003, u daljnjem tekstu: Uredba)) je poduzetnik koji nije sposoban vlastitim sredstvima ili sredstvima koje može pribaviti od svojih vlasnika ili vjerovnika zaustaviti negativna kretanja poslovanja, a koja bi bez posredovanja države ugrozila opstanak poduzetnika. Poduzetnicima u teškoćama može se odobriti samo državna potpora za sanaciju i restrukturiranje, sukladna članku 4. stavka 3. točke d. Zakona o državnim potporama (NN 104/2005, u daljnjem tekstu: ZDP), nakon što Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: Agencija) dostave detaljan program sanacije i restrukturiranja. Prijedlog državne potpore za sanaciju i restrukturiranje velikog poduzetnika potrebno je dostaviti Agenciji sukladno člancima 11. i 13. ZDP-a te prijedlogom predvidjeti mjere koje onemogućavaju negativan utjecaj na tržišno natjecanje.

7.1. INSTRUMENTI DODJELE SREDSTAVA DRŽAVNE POTPORE

Operativnim programom, a sukladno odredbama ZDP-a i Uredbe, predviđeni su slijedeći instrumenti dodjele državne potpore (uključujući navedene u točki 5.3. poglavlja 5.):

1. Subvencije;
2. Porezna izuzeća, oprost poreznog duga i doprinosa;
3. Krediti pod povoljnijim uvjetima;
4. Državna jamstva HAMAG-a.

Ako Uredbom nije drugačije određeno, različite vrste i namjene državnih potpora mogu se zbrajati. Ukupan iznos državne potpore ne smije prijeći gornju granicu određenu prema vrstama i namjenama sukladno istoj. Gornja granica utvrđena je za iznos državne potpore iz državnog proračuna RH (i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave) u tekućoj godini. Visina državne potpore po pojedinom primatelju iste ne može prijeći intenzitet opravdanih troškova, bez obzira na davatelja državne potpore.

7.2. SREDSTVA DRŽAVNOG PRORAČUNA RH

Procijenjena su potrebna sredstva Državnog proračuna RH za provedbu predloženih mjera unutar razdoblja 2006.–2010. godine i za ostvarivanje očekivanih učinaka provedbe Operativnog programa trebala bi iznositi 201.400.000,00 kuna (Tablica 6). S obzirom da u razdoblju 2006.–2008. godine odobrena sredstva (87.100.000,00 kuna) nisu sukladna predviđenim sredstvima (114.100.000,00 kuna), razlika potrebitih sredstava (27.000.000,00 kuna) se planira osigurati rebalansom Državnog proračuna u 2008. godini i/ili kroz 2009. i 2010. godinu.

Sufinanciranje sredstvima iz Državnog proračuna RH u Razdjelu MRRŠVG-a, Uprave za drvnu industriju, biti će u skladu s Financijskim planom za svaku pojedinu godinu.

7.3. NAMJENA SREDSTAVA IZ DRŽAVNOG PRORAČUNA

Državne potpore mogu biti dodijeljene isključivo na osnovi pravila iz Uredbe i to za slijedeće kategorije (i vrste potpora):

1. **Istraživanje i razvoj (sukladno čl. 6.-9. Uredbe):**
 - (članak 6. stavak 1. točka b.) primijenjena istraživanja namijenjena stjecanju znanja za razvoj novih proizvoda, postupaka i usluga ili poboljšanju već postojećih proizvoda, postupaka i usluga;
 - (članak 6. stavak 1. točka c.) razvojna istraživanja namijenjena prijenosu rezultata industrijskih istraživanja u oblikovanje novih, izmijenjenih i poboljšanih proizvoda, postupaka i usluga, bez obzira na to da li je takvo oblikovanje namijenjeno prodaji ili korištenju, uključivši izradu prototipova, koji nisu komercijalno upotrebljivi;
 - (članak 6. stavak 1. točka d.) studije o tehničkoj izvedivosti koje su uvjet za provedbu primijenjenog i razvojnog istraživanja.
2. **Zaštita okoliša (sukladno čl. 10.-14. Uredbe):**
 - (članak 11. stavak 1. točka a.) prilagođavanje novim obvezujućim standardima za zaštitu okoliša;
 - (članak 11. stavak 1. točka b.) postizanje višega stupnja zaštite okoliša nego što to određuju obvezujući standardi odnosno ulaganja u zaštitu okoliša dok još ne postoje obvezujući standardi;
 - (članak 11. stavak 1. točka c.) energetska učinkovitost i istodobna proizvodnja električne i toplinske energije, te za obnovljive izvore energije.

Državna potpora može se dodijeliti za tekuće poslovanje, ako postoji značajan doprinos zaštiti okoliša i to za:

- poticanje okolišu primjerenih oblika postupanja s otpadom i za poticanje energetske učinkovitosti,
- smanjenje ili oslobođenje od poreza za zaštitu okoliša,
- poticanje korištenja obnovljivih izvora energije,
- istodobnu proizvodnju električne i toplinske energije.

3. **Mali i srednji poduzetnici (sukladno čl. 21.-25. Uredbe);**
 - (članak 21. stavak 1.) poticanje početnih materijalnih i nematerijalnih ulaganja;
 - (članak 21. stavak 1.) savjetodavne usluge;
 - (članak 21. stavak 1.) sudjelovanju na sajmovima i izložbama.
4. **Regionalne državne potpore (sukladno čl. 43.-50. Uredbe)**
 - (članak 43. stavak 2.) poticanje početnih ulaganja;
 - (članak 43. stavak 2.) u iznimnim slučajevima za naknadu dijela troškova tekućeg poslovanja poduzetnika.

Velikim poduzetnicima (poduzetnici koji ne ispunjavaju uvjete iz članka 2. stavak 1. Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva, NN 29/2002, Izmjenama i dopunama Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva (NN 63/2007)) mogu se dodijeliti regionalne državne potpore. Regionalne državne potpore dodjeljuju se u svrhu poticanja razvoja manje razvijenih Područja A (područje s neuobičajeno niskim životnim standardom ili velikom nezaposlenosti (članak 4. stavak 3. točka a. ZDP), cijelo područje RH je Područje A), utvrđenih kartom regionalnih državnih potpora.

7.4. OPRAVDANI TROŠKOVI

Opravidani troškovi jesu troškovi za koje se može dodijeliti državna potpora (članak 2. Uredbe).

1. **Istraživanje i razvoj**
 - troškovi rada zaposlenih, koji se isključivo bave istraživačkim aktivnostima;
 - troškovi za instrumente, opremu i nekretnine, koji se isključivo i stalno koriste za istraživačke aktivnosti;
 - troškovi za savjetodavne i slične usluge namijenjene isključivo za istraživačke aktivnosti;
 - dodatni ukupni troškovi koji nastaju neposredno kao posljedica istraživanja i razvoja;
 - drugi operativni troškovi koji nastaju neposredno kao posljedica istraživanja i razvoja.
2. **Zaštita okoliša**
 - dodatni troškovi za nekretnine i opremu;
 - troškovi za nematerijalna ulaganja potrebni za postizanje ciljeva zaštite okoliša.

Opravidani troškovi iz ove točke računaju se bez pogodnosti koje proizlaze iz povećanja kapaciteta, ušteda na troškovima tijekom prvih pet godina ulaganja i dodatne pomoćne proizvodnje tijekom toga petogodišnjeg razdoblja. Opravidani troškovi sanacije onečišćenog područja jesu troškovi rada umanjeni za povećanje vrijednosti zemljišta.

3. **Mali i srednji poduzetnici**
 - troškovi početnih ulaganja: materijalna ulaganja (zemljišta, zgrade i oprema) i troškovi za nematerijalna ulaganja (nabava patenata, licenci, posebnih znanja i vještina ili nepatentiranoga tehničkog znanja);
 - troškovi otvaranja novih radnih mjesta: troškovi bruto plaća za novootvorena radna mjesta povezana s ulaganjem za dvogodišnje razdoblje.

Opravdani troškovi za savjetodavne usluge smatraju se troškovi za vanjske suradnike va opravdani troškovi za sudjelovanje na sajmovima i izložbama jesu dodatni troškovi najma, postavljanja i djelovanja izložbenog prostora.

4. Regionalne državne potpore

- troškovi početnih ulaganja: materijalna ulaganja (zemljišta, zgrade i oprema) i nematerijalna ulaganja (kupnja patenata, licenci, posebnih znanja i vještina (know-how) ili nepatentiranoga tehničkog znanja);
- troškovi bruto plaća za novootvorena radna mjesta povezana s ulaganjem za dvogodišnje razdoblje.
- za tekuće poslovanje poduzetnika može se dodijeliti samo u Području A pod sljedećim uvjetima:
 - da doprinosi regionalnome razvoju,
 - da je razmjerna teškoćama koje se namjeravaju ublažiti,
 - da je vremenski ograničena i postupno se smanjuje, i
 - da nije namijenjena poticanju izvoza.

Gornja granica opravdanih troškova velikih poduzetnika za nematerijalna ulaganja iznosi 25% opravdanih troškova materijalnih ulaganja. Gornja granica opravdanih troškova materijalnih ulaganja iznosi 50% opravdanih troškova.

7.5. INTENZITET DRŽAVNIH POTPORA

Intenzitet državne potpore je iznos opsega državne potpore izražen kao postotak opravdanih troškova u ukupnim troškovima (članak 2. Uredbe):

1. Istraživanje i razvoj

- a) Za primijenjena istraživanja može se dodijeliti potpora u visini do 50% opravdanih troškova projekta;
- b) Za razvojna istraživanja može se dodijeliti državna potpora u visini do 25% opravdanih troškova projekta;
- c) Za studije o tehničkoj izvedivosti može se dodijeliti državna potpora u visini do 75% opravdanih troškova projekta, ako je uvjet za provedbu primijenjenog istraživanja te u visini do 50% opravdanih troškova projekta ako je uvjet za provedbu razvojnog istraživanja.

Iznos državne potpore u točkama b), c) i d) može se povećati:

- za 10% opravdanih troškova projekta za male i srednje poduzetnike,
- za 10% opravdanih troškova projekta ako se razvojni projekt provodi u Području A,
- za 15% opravdanih troškova projekta, ako je istraživački projekt u skladu s ciljevima pojedinoga projekta ili programa, koji se odvija kao dio okvirnog programa EU za istraživanje i tehnološki razvoj, odnosno za 25% opravdanih troškova projekta, ako projekt uključuje prekograničnu suradnju između poduzetnika i javnih istraživačkih organizacija i rezultati su široko dostupni i objavljeni, uzimajući u obzir prava intelektualnog vlasništva,

- za 10% opravdanih troškova projekta, ako istraživački projekt nije u skladu s ciljevima ili pojedinim projektom ili programom, koji se provodi kao dio okvirnog programa EU za istraživanja i tehnološki razvoj, uz ispunjenje jednog od sljedećih uvjeta:
- da projekt uključuje učinkovitu suradnju među poduzetnicima i javnim istraživačkim organizacijama, posebno s aspekta koordinacije nacionalnih smjernica istraživanja i tehnološkog razvoja,
- da su rezultati projekta široko dostupni i objavljeni, da su licence za patente podijeljene ili da se odvijaju druge djelatnosti pod uvjetima koji su slični odredbama širenja rezultata EU za istraživanje i tehnološki razvoj.

Iznosi državne potpore mogu se zbrajati, ali iznos državne potpore ne smije prijeći 75% opravdanih troškova za primijenjena istraživanja i 50% opravdanih troškova za razvojna istraživanja.

2. Zaštita okoliša

- a) za prilagođavanje novim obvezujućim standardima za zaštitu okoliša, malim i srednjim poduzetnicima do visine 15 % opravdanih troškova, u razdoblju od 3 godine od prihvaćanja ovih standarda;
- b) za postizanje višega stupnja zaštite okoliša nego što to određuju obvezujući standardi odnosno ulaganja u zaštitu okoliša dok još ne postoje obvezujući standardi, velikim poduzetnicima do visine 30 % opravdanih troškova a malim i srednjim poduzetnicima do visine od 40 % opravdanih troškova;
- c) za energetske učinkovitost i istodobnu proizvodnju električne i toplinske energije te za obnovljive izvore energije, velikim poduzetnicima, do visine 40 % opravdanih troškova, a malim i srednjim poduzetnicima do visine 50 % opravdanih troškova.

Iznos državne potpore iz točke c) može se povećati za 10% opravdanih troškova za državnu potporu za ulaganja u obnovljive izvore energije koji u cijelosti zadovoljavaju energetske potrebe zaokružene zajednice. AZTN može u iznimnim slučajevima za ulaganja u obnovljive izvore energije, iz točke c), odobriti veći udio državne potpore, ako se dokaže da je državna potpora prijeko potrebna.

Korisniku državne potpore koji se nalazi u području koje ima pravo na regionalnu državnu potporu sukladno Uredbi, državna potpora iz točaka b) i c), može se dodijeliti prema povoljnijoj od slijedeće dvije mogućnosti:

- gornja granica državne potpore za ulaganja u zaštitu okoliša povećana za 10% opravdanih troškova u Području A ,
- gornja granica regionalne državne potpore povećana za 10% opravdanih troškova.

Državna potpora za sanaciju onečišćenih područja može se dodijeliti samo ako osoba odgovorna za onečišćavanje nije poznata ili joj se trošak sanacije ne može nametnuti. Navedena potpora može se dodijeliti do 100% opravdanih troškova.

3. Mali i srednji poduzetnici

- a) za početna ulaganja može se dodijeliti malim poduzetnicima u iznosu do 15 % opravdanih troškova a srednjim poduzetnicima u iznosu do 7,5 % opravdanih troškova;
- b) za savjetodavne usluge koje obavljaju vanjski savjetnici, koje nemaju stalni ili periodički karakter i nisu povezane s redovnim tekućim troškovima poduzetnika, može se dodijeliti u visini 50 % opravdanih troškova;

- c) za sudjelovanje na sajmovima i izložbama može se dodijeliti za prvo sudjelovanje na određenom sajmu ili izložbi u visini 50 % opravdanih troškova.

Ako se ulaže u područje koje ima pravo na regionalnu državnu potporu, državna potpora može se dodijeliti do gornje granice određene u karti regionalnih državnih potpora, pod uvjetom da se ulaganje očuva u tome području najmanje pet godina nakon zaključenja ulaganja i korisnik državne potpore doprinese najmanje 25% vrijednosti ulaganja iz vlastitih sredstava koja ne sadrže državnu potporu. Visina državne potpore izračunava se temeljem opravdanih troškova ulaganja ili opravdanih troškova otvaranja novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem. Ako je visina državne potpore izračunata temeljem opravdanih troškova otvaranja novih radnih mjesta, potrebno je uzeti u obzir sljedeće uvjete:

- radno mjesto mora biti povezano s provedbom projekta početnih ulaganja i biti popunjeno tijekom tri godine nakon dovršenoga ulaganja,
- projekt ulaganja mora voditi neto povećanju broja radnika u poduzeću u usporedbi s prosjekom tijekom proteklih 12 mjeseci,
- nova radna mjesta moraju biti sačuvana najmanje pet godina.

Opravdani troškovi početnih ulaganja i opravdani troškovi novih radnih mjesta mogu se zbrajati, ali zajedno ne smiju prelaziti visinu državne potpore sukladno Uredbi.

4. Regionalne državne potpore

- a) za početna materijalna i nematerijalna ulaganja izražena u neto ekvivalentu državne potpore (iznos krajnje koristi koju ostvaruje poduzetnik od državne potpore nakon odbitka poreznih davanja) do 50 % opravdanih troškova odnosno 40 % opravdanih troškova u područjima gdje je bruto domaći proizvod po stanovniku prema kupovnoj moći veći od 60 % prosjeka EU. Za male i srednje poduzetnike gornja granica može se povećati za 15 % opravdanih troškova u bruto iznosu.

Visina državne izračunava se temeljem opravdanih troškova ulaganja ili temeljem troškova otvaranja novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem. Ako je visina državne potpore izračunata temeljem opravdanih troškova otvaranja novih radnih mjesta, potrebno je uzeti u obzir sljedeće uvjete:

- radno mjesto mora biti povezano s provedbom projekta početnog ulaganja, odnosno radno mjesto mora biti otvoreno kao posljedica povećane učinkovitosti kapaciteta stvorenih ulaganjem, te mora biti otvoreno najmanje tri godine nakon dovršenja ulaganja;
- projekt ulaganja mora voditi prema povećanju broja radnika u poduzeću u usporedbi s prosjekom zaposlenih u proteklih dvanaest mjeseci.

Državna potpora za nematerijalna ulaganja može se dodijeliti pod uvjetom da se sredstva:

- koriste isključivo kod poduzetnika koji je korisnik državne potpore,
- amortiziraju,
- nabavljaju po tržišnim uvjetima,
- iskazuju u bilanci stanja korisnika državne potpore najmanje pet godina.

Korisnik državne potpore dužan je iz vlastitih sredstava koja ne sadrže državnu potporu doprinijeti najmanje 25 % vrijednosti ulaganja.

Tablica 6. Financijski plan 2006. – 2010.*

PRIORITET / MJERA (u kunama)	FAZA I				FAZA II			FAZA III
	2006.	2006.	2007.	2007.	2008.	2008.	2009.	2010.
	Predviđeno	Odobreno	Predviđeno	Odobreno	Predviđeno	Odobreno	Predviđeno	Predviđeno
POBOLJŠANJE POSTOJEĆIH PROIZVODA, POSTUPAKA I USLUGA	2.000.000	0	4.400.000	4.400.000	6.000.000	4.000.000	5.000.000	3.400.000
Istraživanje i marketing	1.000.000	0	2.200.000	2.200.000	2.500.000	2.000.000	2.000.000	1.200.000
Razvoj kvalitete proizvoda i poslovnih procesa	1.000.000	0	2.200.000	2.200.000	3.500.000	2.000.000	3.000.000	2.200.000
RACIONALNO KORIŠTENJE DRVNE SIROVINE	5.000.000	0	8.000.000	8.000.000	10.000.000	10.000.000	9.000.000	7.500.000
Ulaganje u zaštitu okoliša	3.500.000	0	5.500.000	5.500.000	6.000.000	6.000.000	5.500.000	4.500.000
Učinkovita uporaba drva u finalnim proizvodima	1.500.000	0	2.500.000	2.500.000	4.000.000	4.000.000	3.500.000	3.000.000
STVARANJE BRANDA DRVNOG SEKTORA	4.000.000	0	8.700.000	8.700.000	9.000.000	7.000.000	9.000.000	5.400.000
Razvoj novih proizvoda	2.500.000	0	5.000.000	5.000.000	5.000.000	4.000.000	5.000.000	3.000.000
Razvoj i primjena novih materijala	1.500.000	0	3.700.000	3.700.000	4.000.000	3.000.000	4.000.000	2.400.000
TEHNOLOŠKI RAZVOJ	7.000.000	0	20.000.000	20.000.000	30.000.000	25.000.000	28.000.000	20.000.000
Modernizacija i transfer tehnologije	6.000.000	0	19.000.000	19.000.000	29.000.000	24.900.000	27.000.000	19.000.000
Izrada hrvatske drvno- tehnološke platforme	1.000.000	0	1.000.000	1.000.000	1.000.000	100.000	1.000.000	1.000.000
UKUPNO / GODINI	18.000.000	0	41.100.000	41.100.000	55.000.000	46.000.000	51.000.000	36.300.000
SVEUKUPNO PREDVIĐENO 2006. - 2010.								201.400.000
SVEUKUPNO PREDVIĐENO 2006. - 2008.								114.100.000
SVEUKUPNO ODOBRENO 2006. - 2008.								87.100.000
SVEUKUPNO POTREBITIH SREDSTAVA 2008. - 2010.								114.300.000

* Sve isključivo u funkciji većeg stupnja finalizacije

7.7. KREDITNA SREDSTVA

U okviru povoljnog kreditiranja, misli se na suradnju s HBOR-om kroz posredno ili neposredno kreditiranje krajnjih korisnika kredita i HAMAG-om u smislu povoljnijih uvjeta otplate kredita i jednostavnijeg sustava jamstva za povrat kredita, poštujući kriterije iz Pravilnika o osnovnim uvjetima financiranja pojedinih ciljnih skupina, usklađenog s odredbama ZDP-a i Uredbom (odobren rješenjem AZTN-a, NN 37/2006).

Za ostvarenje Operativnog programa u cijelosti unutar planiranog razdoblja, procijenjena su kreditna sredstva i trebala bi iznositi okvirno 1.794.000.000 kuna. Procjena potrebitih kreditnih sredstava dobivena je na osnovi statističke analize ključnih područja koja čine gospodarsku i socijalnu strukturu industrijske prerade drva RH, u cijelosti.

Tablica 7.

Očekivana dinamika potrebitih kreditnih sredstava i struktura ulaganja u periodu od 2006.-2010.godine*

GODINA (u kunama)	IZGRADNJA			NABAVKA			UKUPNO IZGRADNJA i NABAVKA
	Adaptacija postojećih objekata	Izgradnja novih objekata	UKUPNO IZGRADNJA	Modernizacija postojećih tehnologija	Nabavka novih tehnologija	UKUPNO NABAVKA	
2006.**	10.000.000	20.000.000	30.000.000	25.000.000	35.000.000	60.000.000	90.000.000
2007.	65.000.000	80.000.000	145.000.000	78.000.000	96.000.000	174.000.000	319.000.000
2008.	95.000.000	120.000.000	215.000.000	114.000.000	144.000.000	258.000.000	473.000.000
2009.	90.000.000	140.000.000	230.000.000	108.000.000	168.000.000	276.000.000	506.000.000
2010.	80.000.000	100.000.000	180.000.000	96.000.000	120.000.000	216.000.000	396.000.000
UKUPNO 2006-2010	340.000.000	460.000.000	800.000.000	421.000.000	563.000.000	984.000.000	1.784.000.000

** Potrebna sredstva za 2006. godinu realizirati će se preko ostalih poslovnih banaka i drugih financijskih organizacija

Kreditna sredstva koristiti će se isključivo za investicijska ulaganja u okviru povećanja kapaciteta finalne proizvodnje, odnosno nabave novih i/ili modernizacije postojećih proizvodnih linija, uspostave infrastrukture za energetske iskorištavanje ostataka obrade, za nabavu tehničko-tehnoloških segmenata proizvodnje, kao i za adaptaciju postojećih objekata ili izgradnju novih (Tablica 7). SSP donosi odluku o izboru kandidata za kredit HBOR-a, a isti na temelju te odluke, zahtjeva za kredit i kompletne dokumentacije vrši izbor kandidata koji udovoljavaju kreditnim uvjetima.

7.7.1. JAMSTVO PRI ODOBRAVANJU KREDITA

HAMAG može dati jamstvo poduzetniku sukladno programima koji su usklađeni s propisima o državnim potporama. Jamstvo za povrat kredita HBOR-u treba osigurati HAMAG u vrijednosti od 50% kreditnog zaduženja dok drugih 50% jamstva treba preuzeti investitor (drveno-prerađivački gospodarski subjekt), pri čemu će kao zalog dati „Investiciju“ kreditiranja i druge svoje nekretnine, po potrebi.

**IZMJENE I DOPUNE
OPERATIVNOG PROGRAMA
RAZVOJA INDUSTRIJSKE PRERADE DRVA REPUBLIKE HRVATSKE 2006-2010**

Prilikom provedbe Operativnog programa moraju se uzimati u obzir ograničenja sadržana u postojećim programima HAMAG-a:

- Korisnici jamstva mogu biti isključivo subjekti malog gospodarstva, sukladno kriterijima navedenim u članku 2. Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva (NN 29/2002) te Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva (NN 63/2007);
- Maksimalan pojedinačni iznos kredita je 15.000.000,00 kuna (Program „Nove tehnologije“, za poduzetnike koji posluju dulje od 36 mjeseci), 12.000.000, 00 kuna (Program „Poduzetnik u zoni“, za poduzetnike koji posluju dulje od 36 mjeseci), 5.000.000,00 kn (Program „Rast i razvoj“, za poduzetnike koji posluju najmanje 24 mjeseca), 3.000.000,00 kn (program „Područja od posebnog državnog interesa“, za poduzetnike koji posluju dulje od 24 mjeseca, odnosno 1.800.000,00 kn (Program „Novi poduzetnik“ za poduzetnike početnike i one koji posluju kraće od 24 mjeseca);
- U slučaju potrebe za većim iznosima pojedinačnih kredita, potrebne su izmjene i dopune postojećeg ili izrada novog jamstvenog programa, sukladno zakonom propisanom postupku;
- HAMAG obavlja djelatnost izdavanja jamstava, a mogućnost odobravanja bespovratnih potpora stavljena je izvan okvira njenog djelovanja ukidanjem postojećih i usvajanjem novih programa, 27. listopada 2004. godine (Odluka o usvajanju programa Hrvatske agencije za malo gospodarstvo za odobravanje jamstava, NN 182/2004, 86/2005, 87/2005).

Za osiguranje rizika aktiviranja jamstva od strane HAMAG-a potrebno je osigurati odgovarajuća novčana sredstva. Procjena potrebnih sredstava za osiguranje rizika jamstva utvrđuje se na temelju vrijednosti investicije, udjela HAMAG-a u pokriću jamstva te procjeni prosječnog rizika ulaganja u investicije (Tablica 8). Kako se radi o ulaganju u novu suvremenu proizvodnju koja će zbog toga biti konkurentna, gdje je dugoročno za nastale nove proizvode osigurano domaće i međunarodno tržište te kako će se izboru investitora posvetiti posebna pažnja, procjenjuje se da će maksimalni rizik korištenja jamstva biti do 20% vrijednosti ulaganja.

Tablica 8. Iznos financijskih sredstava za osiguranje rizika aktiviranja jamstva

GODINA (u kunama)	UKUPNE INVESTICIJE	JAMSTVO HAMAG-a (50%)	Osiguranje sredstava Državnog proračuna RH za pokriće rizika izdanog jamstva HAMAG-a (20%)	Dinamika osiguranja sredstava u Državnom proračunu RH za pokriće rizika HAMAG-a
2006.	90.000.000	45.000.000	9.000.000	Poček kredita
2007.	319.000.000	159.500.000	31.900.000	Poček kredita
2008.	473.000.000	236.500.000	47.300.000	9.000.000
2009.	506.000.000	253.000.000	50.600.000	31.900.000
2010.	396.000.000	198.000.000	39.600.000	47.300.000
2011.	-			50.600.000
2012.	-			39.600.000
UKUPNO	1.784.000.000	892.000.000	178.400.000	178.400.000

Investitor vlastitom imovinom jamči kreditoru za 50% vrijednosti investicije, a drugih 50% osigurava se iz hipoteke na novu investiciju. Uzme li se u obzir da je investicija dio hipoteke, to će se HAMAG-u u slučaju aktiviranja jamstva moći dijelom namiriti vrijednošću upisane hipoteke, nakon što kreditor namiri svoj dio. Navedeno će doprinijeti daljnjem smanjenju stvarno utrošenih sredstava HAMAG-a za ovu namjenu i smanjenju rizika za proračun na najmanju moguću mjeru.

Predviđa se da HAMAG tijekom odvijanja Operativnog programa treba računati na potrebu osiguranja financijskih sredstava za moguće aktiviranje jamstva unutar predviđenog razdoblja do najviše 178.400.000 kuna. Prvo jamstvo može se aktivirati nakon dvije godine od zaključenja Ugovora o kreditu (početak 2 godine). Tijekom 2006. i 2007. godine nije potrebno osiguravati novčana sredstva za ovu namjenu, odnosno 2008. godina prva je godina kada ona trebaju biti na raspolaganju.

7.7.2. NAČIN KORIŠTENJA KREDITA

Kako bi se što učinkovitije koristila novčana sredstva za provedbu Operativnog programa ista se neće dati neposredno na raspolaganje korisnicima, već će biti položena u banci i koristiti na temelju odobrene kupovine ovjerene od strane ovlaštene stručne službe i priloženih računa.

7.8. PRETPRISTUPNI FINANCIJSKI INSTRUMENTI

U okviru drugih izvora, prvenstveno se misli na mogućnost korištenja financijskih sredstava (ovisnost o stupnju pripremljenosti projekata) koja će tijekom prilagodbe našeg gospodarstva biti na raspolaganju od strane EU, odnosno sredstva iz pretpristupnog fonda IPA (eng. *Instrument for Pre-Accession Assistance*) u periodu od 2007. do 2013. godine (Programi PHARE, ISPA, SAPARD, kao takovi, dostupni su RH do 2007. godine).

Sufinanciranje projekata u okviru razvoja industrijske prerade drva ovisi o nacionalnom razvojnom planu koji određuje nacionalne razvojne prioritete i financijska sredstva potrebna za provedbu mjera predviđenih istim. Operativni program naglašava razvoj industrijske prerade drva kao nacionalni prioritet. Svi projekti koji se financiraju iz sredstava EU-a moraju biti u skladu sa ZDP-om, iz razloga što nije moguće dodjela direktnih financijskih sredstava u svrhu ostvarivanja profita u poslovanju, jer bi takova potpora bila suprotna pravilima o zaštiti tržišnog natjecanja.

8. PRIJEDLOG PROJEKTA

Operativni program služi kao podloga za odabir prijedloga projekata, što znači da oni moraju biti u funkciji provedbenih mjera i aktivnosti. Prema metodi izrade Operativnog programa, a sukladno praksi EU, prijedlozi projekata nisu njegov sastavni dio. Gospodarski subjekt prijavljuje prijedlog projekta na natječaj. Nositelj projekta može prijaviti više prijedloga projekata, ali će samo jedan biti odobren, a za odabir istih definirani su kriteriji.

8.1. KRITERIJ ODABIRA PRIJEDLOGA PROJEKTA

U funkciji Strategije razvoja industrijske prerade drva i papira (NN 114/2004).

Prijedlog projekta bi trebao ciljati na bar jedan od slijedećih pokazatelja utjecaja :

- Povećanje konkurentnost finalnih proizvoda od drva na domaćem i međunarodnom tržištu;
- Povećanje tržišta za nove finalne proizvode od drva;
- Pokretanje proizvodnje uvođenjem novih tehnologija koje podržavaju ekološku održivost (primjerice, tehnologija u tehnici lakiranja);
- Oživljavanje izbora sirovine (primjerice, namještaj od cjelovitog drva);
- Stvaranje novih tržišnih segmenata (primjerice, komponente namještaja, sitni namještaj);
- Stvaranje preduvjeta za strana ulaganja u industrijsku preradu drva;
- Pобоljšanje kvaliteta proizvoda od drveta;
- Razvijanje SME u svrhu povećanja zaposlenosti i proizvodnje;
- Stvaranje poslovnih veza te povećanje aktivnosti u poslovnom povezivanju;
- Pобоljšanje poduzetničke vještine i podrška razvoju održivih konkurentnih gospodarskih subjekata.

Prijedlog projekta biti će povoljnije ocijenjen ako zadovoljava jedan ili više od slijedećih kriterija:

- U kolikoj mjeri je prijedlog projekta realan i izvediv?
- U kolikoj je mjeri prijedlog projekta usklađen s razvojnim mjerama i aktivnostima?
- Ima li prijedlog projekta više nositelja?
- Koliki je broj korisnika po završetku prijedlog projekta?
- Koliko prijedlog projekta doprinosi ostvarivanju specifičnih operativnih ciljeva?
- Ima li prijedlog projekta održive učinke?
- U kojoj mjeri prijedlog projekta utječe na promjenu proizvodne strukture?

Kriteriji odabira prijedloga projekata:

- Tehnološka razina gospodarskog subjekta;
- Razvoj i istraživanje;
- Korisnik ima uveden sustav upravljanja kvalitetom;
- Ulaganje u obrazovanje zaposlenih;
- Izvoz u ukupnom prihodu i zaposlenost.

8.2. ODABIR PRIJEDLOGA PROJEKATA

Tijelo za odabir i nadzor provedbe prijedloga projekata, sastavljeno od pet članova-predstavnikа MRRŠVG-a je Središnje stručno povjerenstvo, imenovano od strane resornog ministra.

8.2.1. VREDNOVANJE PRIJEDLOGA PROJEKTA (EVAULACIJA)

Prijedlog projekta se razmatra kroz kriterije kojemu se pridružuje određeni broj bodova (ocjena). Minimalni broj bodova je „0“, a maksimalni „100“. Minimalni broj bodova „0“ označava da nije ispunjen niti jedan kriterij. Maksimalni broj bodova biti će dodijeljen prijedlogu projekta koji u potpunosti ispunjava kriterije. Prag za sufinanciranje iznosi 40 bodova, što znači da prijedlog projekta s manje bodova ne može biti sufinanciran ukoliko i preostane financijskih sredstava. Ako prijedlog projekta ostvari više od 40 bodova ne znači da će biti sufinanciran, jer se mora poštivati rang lista prijedloga projekata.

Nositelj odabranog prijedloga projekta obavezan je čuvati dokumentaciju vezanu uz provedbu istoga. Prilikom predaje „Narativnog izvješća o napretku projekta i Financijskog izvješća o namjenskom korištenju sredstava kapitalne pomoći Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva u okviru poticanja razvoja i održivosti industrijske prerade drva RH“ prilažu se i preslike dokumenata.

8.2.2. PRAĆENJE PROVEDBE PRIJEDLOGA PROJEKTA (MONITORING)

SSP pratiti će provedbu Operativnog programa, a glavni zadaci istoga jesu:

- Odabir prijedloga projekta;
- Opća koordinacija provedbe Operativnog programa i pojedinih prijedloga projekata;
- Nadziranje provedbe Operativnog programa;
- Revizija i ažuriranje Operativnog programa.

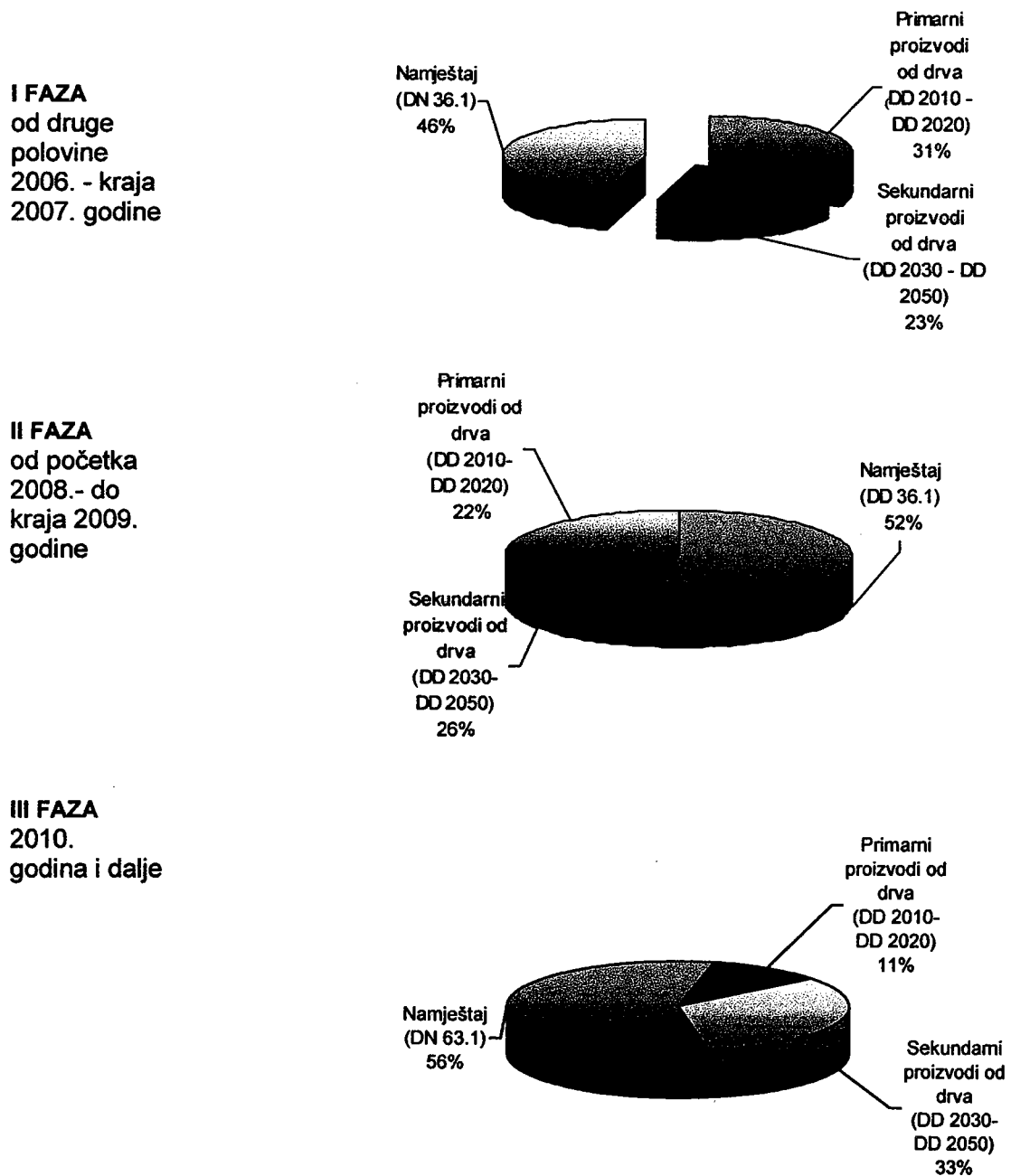
9. OČEKIVANI UČINCI PROVEDBE OPERATIVNOG PROGRAMA

- Unaprjeđenje odnosa šumarstva i industrijske prerade drva i veći stupanj suradnje u lancu stvaranja dodane vrijednosti;
- Prilagodba zastarjelih tehnoloških postrojenja novim tehnologijama u području zaštite okoliša i daljnji razvoj industrijske prerade drva na način da uzrokuje što manje opterećenje okoliša i vodeći računa o racionalnom korištenju prirodnih dobara i energije;
- Usklađenost i prilagodba normi poslovanja normama zemalja EU i na taj način osiguranje konkurentnog položaj na domaćem i međunarodnom tržištu;
- Minimalno 30% sadašnje proizvodnje piljene građe preusmjeriti u domaću proizvodnju namještaja;
- Povećanje zaposlenosti u sektoru proizvodnje namještaja s postojećih cca 11.000 na cca 15.000 radnika;
- Dohodak po zaposlenom radniku u industrijskoj preradi drva dovesti na razinu državnog prosjeka;
- Prihod po zaposlenom dovesti na prosjek EU u industrijskoj preradi drva;
- Povećanje udjela u ukupnoj industrijskoj proizvodnji RH;
- Usklađenost strukture sektora sa strukturom EU;

**IZMJENE I DOPUNE
OPERATIVNOG PROGRAMA
RAZVOJA INDUSTRIJSKE PRERADE DRVA REPUBLIKE HRVATSKE 2006-2010**

- Smanjenje udjela primarnih proizvoda od drva u prvoj fazi s postojećih 31% na 22% do 11% u trećoj fazi ;
Povećanje udjela sekundarnih proizvoda od drva u prvoj fazi sa postojećih 23% na 26% do 33% u trećoj fazi ;
Povećanje udjela proizvodnje namještaja u prvoj fazi sa postojećih 46% na 52% do 56 % u trećoj fazi. (Slika 1.)

Slika 1. Očekivani razvojni put restrukturiranja industrijske prerade drva RH

ZAKLJUČAK

Iskustva zemalja, sadašnjih članica EU, ukazuju na to da gospodarski subjekti industrijske prerade drva, ukoliko prije ulaska zemlje u članstvo nisu bile gospodarski pripremljene, ne mogu se ravnopravno držati u novoj konkurentskoj situaciji, a to povlači otvaranje drugačijih političkih, ekonomskih i gospodarskih horizonta.

Sveobuhvatna globalizacija, kao i druge fundamentalne promjene čiji će se dinamizam dalje ubrzavati u narednim godinama proširio je okvire za formiranje Operativnog programa. Temeljni zadatak bio je promišljanje i predlaganje djelotvornih mjera, instrumenata i pretpostavki za oblikovanje nove industrijske politike.

U cilju definiranja prihvatljive razvojne paradigme krenulo se od današnje slike hrvatske industrijske prerade drva; njezine strukture i dinamike; tehnološke razine; akumulativnosti; međunarodne konkurentnosti; i potencijala. Većina nabrojanih sastavnica sektora predstavljaju njegovu slabost i slijedom toga ovaj razvojni dokument predlaže okvir djelovanja koji će postupno, ali trajno smanjivati slabosti i uklanjati prijetnje s jedne te razvijati prednosti i koristiti se mogućnostima s druge strane. Kako bi se to postiglo predstavljena je jasna vizija, značenje i odgovornosti sektora, redefinirana misija svih subjekata, postavljeni visoki, ali realistični, jasni i mjerljivi ciljevi te naposljetku mjere potrebne za njihovo ostvarivanje. Trajna i sustavna evaluacija je sastavni dio tih mjera.

S obzirom da je Operativni program ukazao na nužnost i opravdanost promjena, na potrebu da se sektor promijeni u kratkom razdoblju, od interesa je da se isti što je moguće prije počinje primjenjivati.

U svezi s dinamikom ostvarivanja Operativnog programa i vezanim sredstvima Državnog proračuna, poslovnih banaka i drugih izvora, naglašena je otvorenost Operativnog programa, odnosno isti je podložan promjenama i ovisi o poduzetničkoj spremnosti gospodarskih subjekata industrijske prerade drva, kao i raspoloživim sredstvima Državnog proračuna.

Mogućnosti materijalne realizacije Operativnog programa ocjenjivati će se za svaku godinu, vezano za sredstva Državnog proračuna, kao i kreditna sredstava poslovnih banaka i drugih izvora.